

Dr. Craig Keener, Acts, Hotuba ya 4

Kuaminika kwa Miujiza

© 2024 Craig Keener na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dk. Craig Keener katika mafundisho yake juu ya kitabu cha Matendo. Hiki ni kipindi cha 4, Kuaminika kwa Miujiza.

Katika vipindi vilivyotangulia, tumeangalia baadhi ya vipengele vya kihistoria vya Luka na Matendo.

Haya ni muhimu kadiri tunavyopenda habari za kihistoria, ambazo tunapaswa kuangalia kwa kiasi fulani kitabu cha Matendo kwa kuwa ni taswira ya kihistoria. Kumbuka kwamba tunapozungumzia habari za kihistoria, kuna mengi zaidi yaliyotokea katika historia kuliko yale tunaweza kuonyesha kihistoria na kwamba maandiko yenyewe na wanahistoria ni aina ya ushahidi. Kwa hiyo, tatizo ni kwamba tunapotafuta ushahidi wa kuthibitisha, huwa hatunao kila wakati.

Kwa kadiri tunavyoweza kusema katika maneno ya kihistoria, Luka ni mwanahistoria mzuri sana. Tukiwa Wakristo, tunaweza kuwa na mwelekeo wa kusema hata, vema, tuna mwelekeo wa kusema hata zaidi ya hayo. Ninamaanisha, Matendo ni sehemu ya kanuni zetu.

Tunaamini kwamba Mungu anazungumza nasi kupitia hili kama Wakristo. Lakini nilichokuwa najaribu kufanya ni kuchunguza jinsi tunavyoweza kulishughulikia hili kwa kutumia mbinu za kihistoria zinazopatikana kwetu. Lakini sasa nataka kuangalia kitu fulani cha maandishi ya Luka.

Luka anaandika kazi ya juzuu mbili, na kwa kweli kulikuwa na aina ya kazi zinazofanana. Plutarch angeandika wasifu sambamba wa kusema, Alexander na Kaisari, mshindi wa Kigiriki na mshindi wa Kirumi. Ulinganisho haukustahili kabisa.

Kaisari alikuwa na propaganda nzuri tu. Lakini kwa vyovyote vile, mara nyingi alikuwa na wasifu unaofanana wa Kigiriki na Kirumi, na ulijulikana sana hivi kwamba baadhi ya watu waliandika kazi zake za kuiga. Katika Agano la Kale, unaona Eliya, halafu unamwona Elisha akirudia kazi nyingi za Eliya.

Huna juzuu mbili kwa hilo. Pia una Yoshua akirudia baadhi ya kazi za Musa, kama vile kugawanyika kwa Yordani. Sio kama kugawanyika kwa Yom Suph, bahari, lakini kugawanyika kwa Yordani hata hivyo.

Na wakati mwingine kuna usawa wa kifasihi kati yao. Lakini Wagiriki waliendeleza hili kwa kiwango kikubwa, na Luka anaweza kutumia mbinu hiyo. Sio kwamba anaacha

kitu chochote ambacho hakina ulinganifu, lakini Luka anapenda kusesitiza ulinganifu ambapo ana nyenzo zinazolingana na hiyo.

Kwa hiyo, inatusaidia kusoma Luka na Matendo pamoja. Sasa, ni wazi, juu ya kiwango cha uandishi, kuna swali kidogo sana. Luka aliandika vitabu vyote viwili.

Lakini katika suala la maisha sambamba, kuna mengi ya kufanana kati ya juzuu ya Luka na kitabu cha Matendo. Kwa wazi, mpangilio ni tofauti kabisa. Galilaya ya Vijijini kwa sehemu kubwa ya injili na vituo vya mijini katika ulimwengu wa Mediterania ya Mashariki kwa sehemu kubwa ya juzuu ya pili, kuanzia Yerusalemu.

Lakini ni kazi ya kiasi mbili. Na mifano ya maisha sambamba tuliyo nayo, Yesu amepakwa mafuta, na lugha hiyo inatumika hasa kwa Yesu. Isaya 61 na Luka 4, na kisha inatumika kwa Yesu tena katika hotuba yake katika Matendo 10:38. Lakini pia, kanisa linawezeshwa na Roho.

Yoeli 2 imenukuliwa katika Matendo 2. Una, kuelekea mwanzo wa huduma zao za umma, taarifa ya kiprogramu kutoka Agano la Kale kwa ajili ya Yesu, Isaya 61, na kwa ajili ya kanisa, Yoeli 2. Una ishara za Yesu. Nyingi kati ya hizo zimerudiwa na ishara za Petro na Paulo, uponyaji wa mtu aliyepooza, kwa mfano. Una majaribu matatu ya Yesu.

Hii ni katika injili ya Luka na katika Injili ya Luka pekee. Kesi tatu za Yesu, mbili mbele ya gavana, na moja mbele ya Herode. Katika hali hiyo, ni Herode Antipa.

Majaribu matatu ya Paulo kuelekea mwisho wa Matendo. Kwa kweli kuna majaribu mengine katika njia ya kupitia, lakini majaribu matatu kuelekea mwisho, mawili mbele ya magavana, na moja mbele ya Herode. Katika kesi hii, Herode Agripa II.

Baba, uwasamehe kwa maana hawajui wanalofanya. Luka sura ya 24. Na kati ya injili nne, ni katika Luka tu.

Vema, mfia imani wa kwanza katika Matendo anajibuje? Bwana, usiwahe sabie dhambi hii. Baba, Yesu anasema, ingia mikononi mwako. Ninaikabidhi roho yangu.

Stefano, akifuata mfano wa Bwana wake katika Matendo sura ya saba, Bwana, pokea roho yangu. Kwa hivyo, unayo sambamba hizi. Sasa, watu wengine wataangalia ulinganifu na kusema, sawa, hiyo lazima ifanyike tu.

Hata hivyo, mambo kama, kuingia mikononi mwako, mimi kuweka roho yangu. Luka hafanyi mpango wa hii. Huenda Luka hata hakujua hili, lakini tuna ushahidi kwamba wakati huo wa siku, hiyo ilikuwa ni moja ya maombi ambayo Wayahudi walikuwa wakiomba mara kwa mara kutoka katika zaburi isemayo, Ninajikabidhi kwako.

Kwa hiyo, lugha hiyo ingemfaa Yesu. Inalingana na muktadha wa kihistoria wa Yesu mwenyewe. Na je, mfia-imani angetaka kufuata kielelezo cha Yesu? Kwa kawaida, tunaponyanyaswa, tunajaribu kufuata mfano wa Yesu leo.

Kwa hiyo, kwa nini sivyo? Lakini kwa vyovyote vile, ukweli kwamba Luka anasisitiza uunganisho huo ndio jambo ambalo nataka kueleza. Urefu. Mara nyingi waandishi waliunda ulinganifu, vitabu vya urefu wa takriban sawa, wakati una juzuu nyingi.

Kwa kweli, mara nyingi walikuwa mdogo kwa urefu fulani. Ndiyo maana Josephus, anapofika mwisho wa mojawapo ya juzuu katika mojawapo ya kazi zake, anasema, lo, niliishiwa na nafasi. Zungumza nawe tena katika juzuu linalofuata.

Ulipaswa kuwa makini. Ulikuwa na nafasi nyingi tu katika sauti. Luka na Matendo, ukihesabu idadi ya maneno ndani yake na kuhesabu idadi ya maneno katika injili ya Mathayo, kila moja yana urefu sawa na kila moja ya mengine.

Mark ni takriban nusu ya urefu huo. John ni takriban theluthi mbili ya urefu huo. Labda tunashughulika na urefu sanifu wa kusongesha na hizo zinaweza kuwa ghali sana.

Tena, Warumi, ni sura 16 tu kuhusu urefu wa Marko. Warumi, imekadiriwa na baadhi ya wasomi wa hivi majuzi kwamba Warumi wangukuwa kitu kama \$2,000 katika sarafu ya sasa ya Marekani kwa suala la bei ya mafunjo na mwandishi na kadhalika. Ingawa mwandishi huko, Tertio, tangu Warumi 16:22, alikuwa mtu wa kujitolea zaidi, lakini yeye ni mwamini kwa hakika.

Lakini kwa upande wa injili, hizi ni kazi kuu za kifasihi kwa watu ambao hawakuwa sehemu ya wasomi. Kwa hivyo, labda wanatumia vitabu vya kusongesha vya urefu sanifu. Na Mathayo, Luka, na Matendo kila moja yalikuwa karibu na urefu wa juu zaidi wa hati-kunjo za kawaida, kati ya urefu wa futi 32 na 35.

Matendo labda yalikuwa na urefu wa futi 32. Ilikuwa kwenye mwisho mfupi wa mwendelezo huo. Watu fulani wanafikiri kwamba kitabu cha Matendo hakijakamilika katika sehemu fulani.

Sina hakika kuwa ndivyo hivyo, lakini ndivyo wengine walivyobishana. Hakika iliwaribu waandishi katika maandishi ya Magharibi kupanua maandishi ya Matendo. Ingawa baadhi ya watu wanadhani Luka aliongeza kwamba baadaye, lakini nadhani pengine ilikuwa ni mapokeo ya baadaye.

Lakini kwa vyovyote vile, kuchapishwa kwa kitabu cha Matendo. Naam, kwa kawaida kazi za kale zilichapishwa, kwa kusema, baada ya kuandikwa. Wanaweza kuwa na nakala mbili asili.

Kungekuwa na usomaji wa umma kwenye karamu za chakula cha jioni. Kweli, kanisa pia lilikuwa na chakula cha jioni cha kikundi. Meza ya Bwana ilikuwa aina ya karamu katika makanisa ya kwanza ya nyumbani.

Kwa hiyo, baadhi ya karamu, ingekuwa na burudani. Na burudani inaweza kuwa kucheza, kuwa muziki. Kawaida, ilikuwa muziki, lakini pia inaweza kuwa usomaji mara nyingi.

Katika hali hii, kanisa la kwanza, lisingekuwa na burudani, lakini wangekuwa wanasoma. Masomo kutoka kwa maandiko waliyokuwa nayo, ambayo yalikuwa Agano la Kale, lakini pia masomo, kama Justin Martyr asemavyo, kutoka kwa kumbukumbu za mitume, ambayo ingejumuisha, vizuri, alikutana na injili dhahiri. Kwa sababu ya maoni ambayo waandishi wangepata wakati wa usomaji huu, mara nyingi waliweza kuyarekebisha.

Wakati fulani walizitoa katika matoleo mbalimbali. Na watu waliposikia habari hizi, watu waliozipenda sana wangeweza kutengeneza nakala nyingine. Bila shaka, hukuwa na njia za kuzisalisha kwa wingi isipokuwa mtu ambaye alikuwa, unajua, unaweza kuwa na mtu mmoja akiisoma katika chumba kilichojaa waandishi, akiandika.

Hiyo ndiyo ilikuwa karibu zaidi na uzalishaji wa wingi. Kwa kawaida, vitu vilinakiliwa tu kutoka hati-kunjo moja hadi nyingine. Mojawapo ya makusudio ya kitabu cha Matendo ni ya kisheria, si lazima kwa kesi ya Paulo kwa kila mtu, bali kuandika vielelezo vya kisheria vinavyounga mkono Wakristo wa mapema.

Kila mahakama ya Kirumi ambayo imeripotiwa katika kitabu cha Matendo ya Mitume, na pia katika Injili ya Luka, inawatangaza kuwa hawana hatia. Wengine wanafikiri kwamba kitabu cha Matendo kilikuwa muhtasari wa mahakama kwa Paulo. Huenda hilo limetiwa chumvi, lakini liliandikwa pengine kwa sababu sawa na mifano ya Josephus kwa Uyahudi, ili kubishana kwamba Ukristo unapaswa kuwa halali na sio kuteswa.

Risasi za kisheria kwa kuwa unapokuwa katika hali kama Luka 21:15, unapelekwa mbele ya magavana na watawala kwa ajili ya jina langu. Sio lazima kufikiria mapema juu ya kile utasema, lakini hii itakupa vifaa mapema ambavyo unaweza kuchora. Na hilo lilifungua njia kwa wanasheria na wanafalsafa Wakristo wa baadaye, watu kama Tertullian na Justin, ambao walikuwa wakibishana dhidi ya Wakristo kuwa lazima wateswe.

Hii inatuongoza kuzungumza juu ya madhumuni ya kuomba msamaha. Ilifanyika kwa nyanja tofauti. Mahakama za sheria za Kirumi, wanafalsafa Wagiriki, wakulima wa mashambani wa Asia, na pingamizi za Wayahudi.

Mapingamizi ya Wayahudi kwa kweli yanafaa kwa mahakama za sheria za Kirumi pia, kwa sababu ilikuwa muhimu kuonyesha kwamba watu waliokuwa wakiwaleta mbele ya mahakama hizi za sheria za Kirumi hawakuwa wale waliokuwa wakipatana na mapokeo yao ya kale. Kwa kweli walikuwa wafuasi wa Yesu ambao walikuwa wakipatana na mapokeo ya kale. Huo ulikuwa mjadala wa ndani wa Kiyahudi.

Mojawapo ya mada katika kitabu cha Matendo ni kwamba hakuna kitu kinachoweza kuizuia. Neno kuzuia na kutozuiliwa linaonekana mara chache tu katika kitabu cha Matendo. Ni nini kinachoweza kunizuia nisibatizwe? Afisa wa mahakama ya Kiafrika anasema katika Matendo sura ya 8, au katika Matendo sura ya 10, ni nani anayeweza kuwakataza wasikubali ubatizo? Lakini katika Matendo sura ya 28, mstari wa 31, inaishia kwenye maelezo haya kwamba Paulo aliendelea kushiriki injili kwa uwazi na bila kizuizi.

Maadamu unashughulika tu na mfumo wa kawaida wa Kirumi na sio baada ya Nero kuwa wazimu na kila mtu alimwona kuwa mnyanyasaji na dhalimu kabisa, waliweza kufanya mambo kwa uwazi na bila kizuizi. Kwa hiyo, uhusiano na Uyahudi pia ulikuwa muhimu sana. Dini za kale ziliheshimiwa kwa umri wao na waumini katika Yesu waliweza kusema, Agano la Kale ni kitabu chetu na sisi ni sauti halisi ya Uyahudi pia.

Au kwa usahihi zaidi, wangesema, sisi ni sauti halisi ya torati na manabii. Kwa hivyo, Luka kwa kawaida anasisitiza utimilifu wa motifu za Agano la Kale. Anafanya tofauti kidogo na Mathayo, lakini wote wawili wanasisitiza utimizo wa ahadi za Mungu.

Na bila shaka, Luka pia anaandika kwa sababu anajali historia. Vinginevyo, hangechagua aina hii ya kuandika. Ujumbe wa Luka Mdo.

Nitataja mada chache tu, sio zote, lakini kwa sampuli kadhaa tu. Maombi yalikuwa suala kubwa katika Luka-Mdo. Luka 1, Luka 3, Luka 5, Luka 6, Luka 9, na kadhalika.

Ishara na maajabu ni kipengele kikuu cha kupata usikivu wa injili. Tunaweza kuzungumzia hilo baadaye. Roho inatajwa zaidi ya mara 70 katika Luka-Mdo.

Ni wazi kwamba Luka ana msisitizo mzito juu ya roho na pia roho itendayo ishara na maajabu na roho inayowasukuma watu katika maombi na kadhalika. Uinjilisti au ushuhuda huonekana karibu mara 30. Kweli, neno shahidi linaonekana karibu mara 30.

Uinjilisti umeenea zaidi kuliko huo. Waliotengwa. Bila shaka, huo ni msisitizo mkubwa katika injili ya Luka, msisitizo juu ya maskini, na kadhalika.

Una hayo katika kitabu cha Matendo, lakini kundi kuu lililotengwa ambalo linasisitizwa katika kitabu cha Matendo ni watu wa Mataifa. Kwa hiyo, katika injili ya

Luka, Yesu anatumia muda na wenye dhambi ambao wametengwa kimaadili na Mafarisayo wanadhihaki jambo hili. Mafarisayo wanalalamika juu ya hili.

Unakuja kwa roho inayomsukuma Petro katika kuitikia mahitaji ya Mataifa kwa ajili ya injili. Na katika Matendo sura ya 11, karibu mstari wa tatu, anaitwa kwenye zulia na waumini wenzake. Tatizo la Mafarisayo halikuwa kwamba walikuwa Wayahudi.

Tatizo la Mafarisayo halikuwa hata kwamba walikuwa Mafarisayo. Tatizo la Mafarisayo lilikuwa kwamba wakati fulani kama watu wa dini, tunapata mawazo yetu ya jinsi mambo yanapaswa kufanywa na Mungu hafanyi kazi kila mara ndani ya masanduku yetu. Kwa hiyo, katika Matendo ya Mitume, unao watu wa kanisa la Yerusalemu, waumini wa Kiyahudi katika Yesu ambao hawakubaliani na kile Petro anachofanya mpaka aweze kuwashawishi, vema, tazama, Mungu alinifanya nifanye hivi.

Roho ilimiminwa juu ya watu hawa. Mungu alitaka kuwafikia watu hawa. Una msisitizo kwa waliotengwa.

Pia una msisitizo mkubwa katika mawasiliano ya kitamaduni. Utume ni msisitizo mkuu, naweza kusema, wa kitabu cha Matendo. Na tena, hilo ni jambo ambalo tutazungumza zaidi hivi karibuni.

Kwa kuangalia hasa, baadhi tu ya sampuli za suala la maombi. Luka sura ya kwanza, mstari wa 10, Zekaria anaomba hekaluni. Roho anapokuja juu ya Yesu katika Luka 3:21, Luka ndiye pekee anayetaja kwamba wakati wa ubatizo wake, Yesu alikuwa akiomba.

Na tunayo hii mara kadhaa. Wanafunzi wake wanamwomba, Luka 11, atufundishe kuomba kama Yohana alivyowafundisha wanafunzi wake. Wanasubiri mpaka amalize.

Wana heshima sana juu yake. Luka sura ya 18, mstari wa kwanza, watu wanapaswa kuomba daima na sio kukata tamaa. Lk 19:46, nyumba ya sala.

Luka 21:36, kesheni na kuomba. Luka 22, anawaita wanafunzi wakeshe na kuomba. Mdo 1:14, wamekusanyika pamoja katika maombi, wakingojea siku ya Pentekoste.

Matendo 2:42, tena, wanafunzi, waumini wote wanasali pamoja. Na Matendo 3:1, ni wakati wa saa ya maombi, ikikupa mfano maalum wa jinsi walivyokuwa wakiomba pamoja. Na kisha Mungu hufanya muujiza.

Matendo 6, wanaomba kabla ya kuteua warithi. Matendo 8, pia katika mistari ya 22 na 24, wanaomba kabla ya kumwagwa roho. Matendo 9:11, Sauli, Paulo anaomba kabla ya kupokea roho na uponyaji wa kuona kwake.

Matendo 10, Matendo 11, Matendo 12, na kadhalika. Mengi tu kwenye maombi. Ni mada kuu katika kitabu cha Matendo.

Pia kuna lengo kuu katika kueneza injili ulimwenguni. Na hili, nadhani, ndilo mkazo mkuu katika Matendo. Uinjilisti unaotiwa nguvu na Roho katika mipaka ya kitamaduni, Mdo 1:8. Sasa naendelea na swali la miujiza.

Ni suala kubwa. Ikiwa hotuba zinachukua robo ya kitabu cha Matendo, hadithi za miujiza na hadithi za kufukuza pepo huchukua karibu moja ya tano ya kitabu cha Matendo. Ndiyo maana nilifanya utafiti maalum juu ya hili.

Kitabu changu cha juzuu mbili juu ya miujiza kwa kweli kilikusudiwa kuwa sehemu tu ya ufafanuzi wangu wa Matendo. Hapo awali ilikuwa ni tanbihi katika ufafanuzi wangu wa Matendo, lakini baada ya sura hiyo kuwa na kurasa 200 hivi, tuligundua kuwa ilihitaji kuwa kitabu tofauti. Na kisha kitabu kilipotoka, wakati huo kilikuwa na kurasa 1,100, na ingekuwa nyingi zaidi ikiwa ningeendelea kukiandika badala ya kuchapishwa kwa sababu kuna mengi tu unaweza kusema na nyenzo nyingi unaweza kufanyia kazi.

Lakini kwa vyovyote vile, kwa sababu ya kupendezwa na kitabu cha Matendo, nilianza kutafiti kuhusu miujiza, kutia ndani miujiza ya Yesu. Vizuri, ni jinsi gani vyanzo vya kuaminika? Tuna sababu nzuri ya kuamini hivyo kwa sababu tunashughulika na wasifu wa kale katika kisa cha Injili au taswira ya kale ya kihistoria katika kisa cha Matendo. Vyanzo ni vya kutegemewa na tunashughulika na vyanzo ambavyo tuna sababu ya kuamini kuwa ni makini na vyanzo.

Jinsi Luka anavyohariri miujiza, anachukua nafasi kutoka kwa Marko, kwa mfano. Luka haongezi habari nyingi mpya. Anaweza kusema kila mtu alimtukuza Bwana, hata kama Marko hakusema.

Lakini ninamaanisha, ikiwa watu wanaona muujiza, watafanya nini? Watu wengine walichukia, lakini watu wengi watamshukuru Mungu ikiwa wanamwamini Mungu. Kwa hivyo, tukitazama miujiza ya Yesu, hadithi za miujiza zinajumuisha theluthi moja ya Injili ya Marko na karibu 20% ya kitabu cha Matendo. Lakini katika nchi za Magharibi, tuna tatizo la mviringo.

Moja ya sababu ambazo wasomi wa Magharibi walitilia shaka Injili na Matendo kwa kuanzia ni kwamba zinajumuisha ripoti za miujiza. Kweli, kuna ubaya gani na ripoti za miujiza? Hapo awali, wasomi wa Magharibi walisema kwamba mashahidi waliojionea kamwe hawadai miujiza ya ajabu kama ile ya Injili. Je, walikuwa sahihi? Naam, katika sehemu nyingi za dunia watu wangesema, huo ni upuuzi.

Hiyo si sahihi. Hili ni tatizo la Magharibi. Kwa hivyo, ikiwa ulikuwa kutoka sehemu ya ulimwengu ambapo unasema huo ni upuuzi, angalau nitakachokupa ni ikiwa utakutana na baadhi ya watu ambao wamefunzwa katika nchi za Magharibi kufikiri jinsi watu wa Magharibi wanavyofikiri, utakuwa na majibu mazuri kwao.

Na ikiwa uko Magharibi, unaweza kufaidika na hii haswa. Lakini David Friedrich Strauss katika miaka ya 1800 alisema kwamba kile tulicho nacho katika Injili, tuna hadithi nyingi na hekaya kwa sababu mambo haya yangetokea kwa muda wa vizazi vingi. Hakuna mashahidi wa macho wangedai miujiza ya aina hii.

Hadithi hizi zilipaswa kukua kutoka kwa chochote au kitu kidogo sana. Kitu ambacho watu wengi hawajui kuhusu Strauss ni kwamba Strauss alikuwa na rafiki kwa jina Edward Morica. Morica aligundulika kuwa na tatizo la uti wa mgongo ambalo hakuweza kutembea.

Lakini baada ya Morica kukaa muda fulani na Johann Christoph Blumhardt, kasisi wa Kilutheri Mjerumani aliyejulikana kwa sala kwa ajili ya wagonjwa na kutoa pepo, rafiki ya Strauss Morica aliponywa. Barua inayofuata Strauss anapata kutoka kwake, anapanda milima. Na Strauss anaandika barua kwa rafiki mwingine wa pande zote na kusema, lo, tumempoteza Morica. Morica ameingia kwenye ushirikina sasa. Sasa, fikiria jambo hili. Strauss asema kwamba miujiza lazima itokee tu kutokana na sifa za hadithi au aina nyingi za miujiza tulizonazo katika Injili zingekuwa hadithi au miujiza ya hadithi. Na bado, mmoja wa rafiki wa Strauss aliponywa. Strauss alihusisha sababu za kisaikolojia licha ya utambuzi wa matibabu. Lakini Strauss hakusema, vizuri, hii ni hadithi tu ambayo ilichukua vizazi kuibuka.

Je, kuna ripoti za watu waliojionea zinazoaminika leo? Hebu tuangalie kwanza baadhi ya vyanzo vya matibabu. Dk. Rex Gardner aliandika kitabu kiitwacho Healing Miracles. Na yeye mwenyewe ni daktari.

Aliandika kuhusu baadhi ya haya pia kwa British Medical Journal. Lakini moja ya akaunti zake ni ya msichana wa miaka tisa. Alikuwa kiziwi kutokana na uharibifu wa neva.

Maadamu hakuwa na vifaa vyake vya kusikia, hakuweza kusikia chochote ila kusali ili apone. Aliponywa papo hapo. Daktari wa sauti ambaye alikuwa amempima siku moja tu kabla ya kuponywa alisema, hiyo haiwezekani.

Hii ni uharibifu wa ujasiri wa kusikia. Haiondoki tu. Lakini aliponywa papo hapo.

Mtaalamu wa sauti alisema sina maelezo kwa hili. Hili ni jambo la kushangaza kwa sababu vipimo vya siku iliyofuata vilionyeshwa kwamba kusikia kwake kulikuwa kawaida. Mashahidi waliojionea, ambao baadhi yao ninawajua, wanaripoti kuponywa kwa viziwi wasio Wakristo katika jina la Yesu huko Msumbiji.

Watu wataenda katika vijiji ambavyo hakuna kanisa na watahubiri habari za Yesu. Wataonyesha filamu ya Yesu. Na wakati mwingine huwaita watu mbele kwa maombi na wanaponywa.

Na nyakati fulani wanahubiri tu juu ya Yesu. Na kabla hawajamaliza kuhubiri, watu fulani wanaanza kuponywa. Na nimezungumza na mashahidi wa tukio hili.

Imekuwa ya kushangaza sana, haswa kwa uponyaji wa uziwi, kwamba eneo moja lote ambalo liliainishwa kuwa sio la Kikristo sasa limeainishwa kuwa la Kikristo. Ilirekodiwa na majaribio kadhaa ya matibabu. Taarifa hiyo ilichapishwa katika Jarida la Southern Medical nchini Marekani mnamo Septemba 2010.

Kwa kawaida, baadhi ya wakosoaji ambao hawakufurahishwa na mbinu hii walijibu, hasa kwenye mtandao, walijibu vizuri, kwamba hali ya upimaji si bora katika maeneo ya vijijini ya Msumbiji. Sasa inaweza kuwa tofauti wakati unatazama hii, lakini hakika, angalau wakati ambapo majaribio haya yalifanywa, ni kweli. Hali ya majaribio haikuwa nzuri katika maeneo ya vijijini ya Msumbiji.

Lakini mmoja wa waandishi wa utafiti huo, profesa katika Chuo Kikuu cha Indiana, alichapisha kitabu, *Testing Prayer*, kilichochapishwa na Harvard University Press mwaka 2012. Hasemi, sawa, hii ilikuwa miujiza iliyofanywa na Mungu, lakini anatoa ushahidi, baadhi ya ushahidi zaidi nyuma ya utafiti. Na ni, vizuri, nadhani inashawishi kabisa.

Nadhani kama huna kuanza na upendeleo priori kwamba miujiza haiwezi kutokea, kama wewe ni wazi kwa uwezekano kwamba hata wanaweza kutokea, ambayo ni aina ya neutral kuanzia uhakika, haki? Ukianza hata kwa uwezekano huo, ungesadikishwa kwamba watu walitoka kuwa viziwi hadi kusikia, kutoka vipofu hadi kuona, walipoombewa, kwa sababu majaribio yalifanyika kabla na baada. Lisa Larios alikuwa akifa kwa ugonjwa wa mifupa uliodhoofika. Wazazi wake walikuwa hawajamwambia hata kuwa anakufa.

Walimpeleka kwenye mkutano wa mwinjilisti wa uponyaji. Na chochote unachofikiria kuhusu wainjilisti wa uponyaji si muhimu sana katika kesi hii kwa sababu mwinjilisti wa uponyaji hakuwa na nafasi ya kumwomba. Lakini katika hali hii ambapo watu walikuwa wakiomba na kuzungumza kuhusu kuomba uponyaji, Lisa Larios ghafla aliruka kutoka kwenye kiti chake cha magurudumu na kukimbia huku na huko.

Vema, unasema labda hiyo ilikuwa, alikuwa, kwa sababu ya sababu za kisaikolojia, alikuwa na mlipuko wa adrenaline, lakini hakuwa na uwezo wa kufanya hivyo hapo awali. Alipimwa baadaye na uchunguzi ulionyesha kuwa sio tu aliponywa kutokana na ugonjwa huo, lakini hata pale ambapo mifupa yake ilikuwa imeharibika, mifupa yake ilikuwa imepona. Hilo si jambo ambalo kwa kawaida hutokea lenyewe.

Bruce Vanatta alipondwa wakati lori la nusu lilimwangukia na sehemu kubwa ya utumbo wake mdogo ukaharibiwa. Baada ya kufanyiwa upasuaji mara kadhaa, labda robo ya utumbo mwembamba ulikuwa umesalia. Na kwa sehemu ya utumbo wake ambao ulikuwa wa lazima, ileamu, alikuwa amebakiwa na sentimeta 25 tu.

Kawaida ni sentimita 350, kwa hivyo sio hata 10%. Alishuka kutoka pauni 180 hadi pauni 125 kwani alikuwa ana njaa polepole. Lakini mtu fulani alihisi kuongozwa kuruka kutoka nyumbani kwao New York hadi Wisconsin na kumwomba Bruce na kuja kwake hospitalini na walihisi kuongozwa kuamuru utumbo wake mdogo ukue kwa jina la Yesu.

Na Bruce alihisi kitu kama mshtuko wa umeme kwenye mwili wake. Nyaraka za matibabu, ambazo zinapatikana, tunazo nyaraka za matibabu. Nyaraka za matibabu, hii ni kitu kama, unajua, unasikia kuhusu, vizuri, wakati mwingine watu husema, vema, ikiwa Mungu hufanya miujiza, kwa nini hatuna kama kiungo kilichokatwa kinachokua tena? Naam, hatuna yoyote kati ya hizo zilizoripotiwa katika Kitabu cha Matendo au Injili pia, lakini hii ni kitu sawa na kiungo kilichokatwa kinachokua nyuma.

Utumbo mdogo sio urefu wake kamili, lakini urefu wake kamili ni mrefu kuliko inavyotakiwa kufanya kazi kile kinachoweza kufanya kawaida. Sasa ni karibu nusu ya urefu wa kawaida. Ni kazi kikamilifu.

Ilikua kutoka urefu wa sentimita 116 hadi mahali fulani kati ya urefu wa sentimita 275 na 300, hadi sasa zaidi ya mara mbili. Utumbo mdogo unaweza kupanuka kwa mtu mzima, lakini hauwezi kukua tena. Kwa hivyo, huu ulikuwa muujiza na hakuna maelezo mengine ya matibabu kwa hilo.

Uponyaji wa papo hapo wa mgongo uliovunjika, Dk. Numbera kutoka Nigeria alitoa hiyo. Idadi ya akaunti nyingine kutoka kwa madaktari, uponyaji wa majeraha ya kina. Carl Cockerell, muumini wa kanisa la Kibaptisti la Marekani huko Michigan, alivunjika kifundo cha mguu huko Missouri na kuwekwa kwenye bati, na kuwekwa hospitalini usiku kucha, alihisi kama Bwana alimtokea na kumponya.

Kwa hivyo, daktari huko Missouri alisema, sawa, unaweza kurudi Michigan ikiwa unataka. Huwezi kujiendesha mwenyewe, lakini mkeo anaweza kuendesha gari ukitaka. Lakini mara moja unahitaji kuona daktari wako mwenyewe huko.

Ikifuatiliwa, daktari pale, wakafanya ripoti mpya ya radiolojia na daktari akatazama ripoti mpya ya radiology, ambayo ilichukuliwa siku nane baada ya ile ya kwanza, na kusema, sawa, sio tu kwamba haujavunjika kifundo cha mguu, hii inaonyesha kuwa hujawahi kuvunjika mguu. Kesi nyingine, Joy Wannifred, ambaye alikuwa na kisa cha kawaida cha heterophoria wima, ya hali ya juu sana, kwa kweli, kwamba ilikuwa ni

picha yake ambayo ilitumiwa kwenye kijitabu cha kutangaza hali hiyo. Na bado, wakati mwanafunzi katika Chuo Kikuu cha Taylor alipokuwa akimuomba, alipona mara moja na kabisa baada ya miaka ya hali hii.

Yeye pia alikuwa na mkutano makubwa ya kiroho, na hayo ni mara kwa mara katika mambo haya pia, lakini ninajaribu tu kubaki na mada. Hakuhitaji tena miwani, tofauti na mimi. Sasa alikuwa na maono 20-20.

Aliponywa maswala mengine yote ya heterophoria wima. Sasa, ninapokupa hati za matibabu, hati za matibabu, ingawa nina fomu asili iliyo na majina yote ndani yake, inachukuliwa kuwa inafaa nchini Marekani, na pia ni hitaji la kisheria, kama ninavyoelewa, kutoka kwa sheria za faragha. Nimeacha majina ya waganga, lakini nina asilia ambazo zina habari.

Daktari mwingine kutoka Cuba alikuwa akinishirikisha kuhusu majeraha ya moto ambayo ndani ya nusu saa ya maombi, mkono ukawa wa kawaida kabisa kana kwamba haukuungua. Kanisa Katoliki limeweka nyaraka makini za kitiba kwa miujiza mingi ambayo inaripoti, na katika visa vingi sana, hii ni ya kusadikisha sana. Ushahidi wa mashahidi wa macho pia ni muhimu, hata kwa watu ambao sio madaktari.

Ushahidi wa mashahidi wa macho ni aina ya ushahidi katika sosholojia, anthropolojia, uandishi wa habari, historia, ambayo ni muhimu sana hapa, na katika sheria. Kuna mambo mengi ambayo hatukuweza kufanya, hatukuweza kujua ikiwa hatukuweza kutumia ushahidi wa mashahidi. Na miujiza kuwa matukio ndani ya historia, matukio ya kipekee ndani ya historia, si kitu cha kuigwa.

Huwezi kuzijaribu na kuzifanya tena. Sawa na kama mtu alikufa, huwezi kuwaua tena ili kuona jinsi ilifanyika. Lakini unaweza kutegemea kwa kiwango kikubwa mashahidi waliojionea, na sisi hufanya hivyo kwa kawaida kwa mambo mengine, na tunapaswa kufanya hivyo pia kwa matukio kama vile miujiza.

Na nitatoa mifano kutoka kwa mahojiano yangu au vyanzo vilivyochapishwa ambavyo nina sababu nzuri ya kuamini kuwa ni ya kuaminika. Sasa, ninapofanya hivi, kumbuka kwamba kitabu kina urefu wa kurasa 1,100. Nimepata nyenzo zaidi tangu wakati huo, kwa hivyo hizi ni sampuli tu.

Nyaraka za matibabu zilichukuliwa sampuli. Mifano hii pia ni sampuli. Lakini kanuni moja ninayofuata ni kwamba idadi ndogo ya mashahidi wa macho inapaswa kuhesabiwa kwa uzito zaidi kuliko idadi kubwa ya wasio mashahidi wenye shaka.

Na tungetumia hilo kwa aina zingine nyingi za madai. Kwa mfano, angalau katika utamaduni wangu, ikiwa kuna ajali ya barabarani, afisa wa polisi atataka kuwahoji mashahidi waliokuwepo kwenye ajali hiyo. Kwa hivyo, nini kitatokea ikiwa mtu atakuja na kusema, sivyo ilivyotokea.

Najua sivyo ilivyotokea. Na yule afisa anasema, bwana au bibi, unaweza kuniambia ulichoona kikitokea? Naam, sikuona chochote kikitokea. Mimi sikuwepo.

Ndiyo maana nilijua haikutokea. Hatungechukulia hilo kwa uzito sana. Kwa nini tuchukulie kwa uzito ikiwa mtu atasema, sawa, najua miujiza haifanyiki kwa sababu sijawahi kuona.

Tutakapopata, kama tutakavyojua, mamilioni ya watu wanaodai kuwa wameona, je, tusianze kwa kuchunguza baadhi ya madai hayo? Huenda baadhi ya madai hayo yasiwe miujiza ya kweli, lakini namna gani ikiwa wengine hufanya? Ikiwa madai yoyote yanathibitisha kuwa miujiza ya kweli, basi tunapaswa kuchukua miujiza kwa uzito sana. Sasa, sitaki mnielewe vibaya. Sidai kwamba kila mtu anayeombewa anaponywa.

Unaweza kuona kwamba nina upara wa muundo wa kiume. Lazima nivae miwani. Na katika hali mbaya zaidi, mimi na mke wangu tumepata kuharibika kwa mimba.

Sio kwamba hatukuomba. Sio kwamba hatukuwa na imani. Sio kila mtu ambaye ameombewa anaponywa kila wakati, lakini Mungu wakati mwingine hufanya hivyo na wakati mwingine hufanya kwa njia za kushangaza.

Wakati mwingine watu wamesema, vema, huna mashahidi wa kuaminika. Hiyo ndiyo ilikuwa hoja ya David Hume. Hakuna mashahidi wa kuaminika walikuwa kitu cha kupoteza.

Wansuk na Julie Ma, ningefikiria, wanapaswa kuzingatiwa kama watu wa kuaminika. Wansuk ni mkurugenzi wa Kituo cha Oxford cha Mafunzo ya Misheni, ambapo Julie pia hufundisha. Wote wawili wana PhD.

Na bila shaka, Kituo cha Oxford cha Mafunzo ya Misheni kiko Oxford. Nilikuwa nikizungumza kuhusu hili katika Chuo Kikuu cha Oxford kwenye mkutano wakati mmoja na nilitembea hadi Kituo cha Oxford cha Mafunzo ya Misheni wakati wa mapumziko na kusema, hey, Wansuk, nimeshiriki hadithi yako hivi punde. Lakini kwa vyovyote vile, waliripoti kuona idadi ya uponyaji.

Lakini mmoja wapo wa uponyaji walioripoti kuuona ni ule ambao si lazima uwe daktari ili kutambua kuwa hili lilikuwa jambo la kushangaza. Goiter kubwa ilitoweka papo hapo walipokuwa wakiomba. Walikuwa mashahidi.

Walikuwepo wengine waliokuwa mashahidi. Kesi nyingine, ni Luther O'Connor. Yeye ni profesa msaidizi wa United Methodist Studies katika United Theological Seminary.

Alimwombea mwanamke mmoja huko Ufilipino na alikuwa na chuma kisichopinda mguuni mwake. Hakuweza kukunja mguu wake. Unaweza kuona kovu mahali ilipowekwa.

Naam, alimwombea na akahisi joto kwenye mguu wake. Na ghafla alistaajabu na kuchuchumaa chini, jambo ambalo kwa kawaida ungefikiri asingeweza kufanya. Alichuchumaa kisha unaona alikuwa mzima kabisa.

Ikiwa unaweza kuonyesha kuwa aliweza kukunja mguu wake. Sasa, sina matokeo ya matibabu hapa. Siwezi kukuambia ikiwa pandikizi la chuma lilitoweka, lakini ikiwa bado lilikuwapo, sasa lilikuwa ni pandikizi la chuma linaloweza kupinda kwa sababu aliweza kuukunja mguu wake.

Nilimuuliza Danny McCain, kwa sababu tulifanya kazi pamoja Nigeria kwa majira ya joto matatu, lakini alikuwa amekuwepo kwa miongo kadhaa akifanya huduma huko. Nilidhani angenipa ripoti za mashahidi kutoka Nigeria. Yeye ni mhudumu wa Kiwesley.

Kujaribu tu kukuonyesha kwamba hii inaripotiwa katika anuwai ya aina tofauti za duru za Kikristo. Vema, Danny alisema, sasa naweza kukupa maelezo kutoka kwa jambo fulani nililoshuhudia huko Marekani nilipokuwa mvulana. Kaka yangu mchanga alianguka ndani ya beseni lililokuwa na maji ya moto.

Alichomwa vibaya sana na maji haya ya moto sana yaliyokuwa yamewekwa pale. Danny alieleza kwa undani jinsi hili lilivyofanywa wakati huo, lakini aliungua vibaya sana hivi kwamba madaktari walipokuwa wakijaribu kuvua nguo zake, ngozi yake ilikuwa ikichanika. Kwa hiyo, walikuwa wakimuomba kaka yake mtoto.

Na walipokuwa wakisali, ghafla aliona kwamba kaka yake mchanga alikuwa ameacha kulia. Akainua macho akaona ngozi ya kaka yake mchanga, iliyokuwa imeungua mwili mzima, imeungua sana sana, sasa ilikuwa inang'aa na nyekundu, mpya kabisa. Danny anasema ninaikumbuka kana kwamba ni jana.

Na bila shaka, kulikuwa na mashahidi wengine wengi waliokuwepo kwa hili. Mimi na kaka yangu Chris tulishuhudia kitu nilipokuwa bado Mkristo mchanga na kaka yangu Chris pia alikuwa Mkristo mchanga. Chris ameendelea kufanya PhD katika fizikia, ambayo ndiyo nilikuwa napenda kufanya wakati huo.

Lakini tulishuhudia hili. Sote wawili tulikuwa waumini wapya kwa kiasi kikubwa. Tulikuwa tukisaidia kwenye funzo la Biblia la makao ya wauguzi na kulikuwa na mwanamke huko aitwaye Barbara.

Na kila wiki Barbara alikuwa akisema, Natamani ningeweza kutembea. Natamani ningeweza kutembea. Vema, siku moja kiongozi wa funzo la Biblia, Don, alisema, nimechoshwa na jambo hili.

Naye akaenda kwa Barbara. Akamshika mkono. Alisema, kwa jina la Yesu Kristo wa Nazareti, inuka, utembe.

Niliogopa sana. Iwapo imani inaweza kusemwa kuwa ni upendeleo, siwezi kushtakiwa kwayo katika kesi hii. Niliweza kuona kwa sura yake, alikuwa na hofu pia.

Ikiwa hii ilikuwa ya kisaikolojia, haikuwa kwa sababu alikuwa na imani yoyote. Ilikuwa ni kwa sababu Don alifanya. Na sio jinsi psychosomatiki inavyopaswa kufanya kazi.

Lakini kwa vyovyote vile, nilifikiri angeanguka chini. Kutokana na sura yake, nilifikiri kwamba angeanguka, lakini alimtembeza kuzunguka chumba. Na tangu wakati huo, Barbara angeweza kutembea.

Upofu ulioponywa. Nitatoa tu kategoria tofauti za hii sasa. Nilipata ripoti 350 za upofu ulioponywa.

Baadhi yao nisingejua jinsi ya kuzitathmini, lakini zingine zinaaminika sana. Tena, baadhi yao kutoka kwa Dk. Rex Gardner. Lakini nitaangazia baadhi ya akaunti ambazo hazijachapishwa katika maeneo mengine, akaunti za watu ambao ninajua moja kwa moja ambao walishuhudia hii.

Mnamo mwaka wa 2004, Flint McLaughlin, ambaye ni mkurugenzi wa taasisi ya mabadiliko ya biashara katika Chuo Kikuu cha Cambridge, alimuomba mtu kipofu huko Kaskazini mwa India mwenye macho yenye mawingu. Na mtu huyo akapona mara moja. Sio Flint pekee aliyekuwepo bali baadhi ya mashuhuda wengine ambao wameshiriki nami akaunti zao kuhusu hili.

Hili ndilo shamba ambalo mtu huyo alikimbia katika duara, akimsifu Mungu. Na hapa ndipo alipokuwa akisimulia hadithi yake. Ninaamini hii inaweza kuwa ni kituo cha watoto yatima au kitu, lakini popote pale, alikuwa akipiga stori na akaanza kulia.

Na mmoja wa Wamarekani waliokuwa pale akasema, mbona unalia? Alisema kwa sababu nimekuwa nikisikia watoto kila wakati, lakini sijawahi kuona sura zao. Na kwa hivyo hapa kuna Wamarekani kadhaa pamoja naye. Dk. Bunga Shibaku Kato, rafiki yangu, tulifanya kazi pamoja katika masuala ya upatanisho wa kikabila.

Naam, hiyo ndiyo tuliyokuwa tukifanyia kazi. Yeye ni rais wa Chuo Kikuu cha Shalom huko Bunya, Kongo DRC. Lakini kwa sababu nilikuwa nikiandika kitabu hiki juu ya miujiza wakati huu, nilimuuliza, je, umewahi kuona chochote? Akasema, ndio.

Miaka mingi iliyopita, nilipokuwa mdogo zaidi, mimi na baadhi ya marafiki zangu tulikuwa tunafanya uinjilisti katika kijiji fulani na walituletea mwanamke mwenye umri wa miaka sitini hivi ambaye alikuwa kipofu na kutuuliza kama tungemuomba. Alisema hakuna kingine kilichomsaidia. Usaidizi wa matibabu haujafanya kazi.

Waganga na waganga wa kienyeji hawajasaidia. Je, unaweza kufanya lolote? Walisema hatujawahi kujaribu hii hapo awali. Hii haikuwa sehemu ya mapokeo ya kanisa lao, lakini tulikuja ili jina la Mungu litukuzwe.

Kwa hiyo, hebu tuombe tu na tuone anachoweza kufanya. Waliomba kwa takriban dakika mbili na akaanza kupiga kelele, naona, naona, na kucheza huku na huku. Aliendelea kuona kwa maisha yake yote.

Mmoja wa wanafunzi wangu, Mbaptisti kutoka Kamerun, alisomea shahada yake ya udaktari wa huduma katika seminari ambapo nilikuwa nikifundisha. Paul Mokake, aliomba kwa ajili ya mtu mwenye macho ya vipofu na macho ya vipofu yalikuwa wazi. Kweli, alikuwa na hadithi kadhaa za miujiza.

Kwa hivyo, hii haikuwa ile aliyoniletea, lakini mmoja wa wanafunzi wangu wengine, mwanafunzi Mwafrika anayeitwa Yolanda, aliyezuru Kamerun, alitokea kushuhudia hili. Alituambia kuhusu hilo. Kwa hivyo, nilimuuliza Paul na akasema, ndio, hiyo ilifanyika.

Tuna akaunti kutoka kwa Gabriel Woldu nchini Ethiopia, idadi ya akaunti nyingine. Ninakwenda kwenye akaunti ingawa kutoka kwa Greg Spencer. Greg Spencer alikuwa akipofuka kwa sababu ya kuzorota kwa macular.

Upungufu wa seli sio kitu ambacho kawaida hujirudisha nyuma. Kwa hiyo, alikuwa akipofuka. Tayari wakati huu alikuwa kipofu kisheria na alikuwa amewekwa kwenye ulemavu na alikuwa amepata mafunzo ya jinsi ya kufanya kazi kama mtu ambaye alikuwa kipofu.

Alikwenda kwenye sehemu ya mapumziko ambapo alikuwa akiomba kwa ajili ya uponyaji wa akili yake. Hakuwa akiomba uponyaji wa macho yake, lakini Mungu alimpa faida ya ziada. Mungu hakuponya akili yake tu, bali alipofungua macho yake, aligundua kuwa angeweza kuona.

Alijaribiwa. Walikubaliana kwamba angeweza kuona, lakini Utawala wa Hifadhi ya Jamii, ulikuwa umemwambia, vizuri, sio lazima ufanye kazi. Una ulemavu.

Hili ni jambo nchini Marekani ambapo tunatunza watu wanaohitaji kutunzwa. Alitambua kwamba angeweza kuona, lakini hawakushawishika kwa sababu walisema, hapana, lazima huu ulikuwa ulaghai. Lazima ulikuwa unajifanya kuwa hauoni kwa sababu kuzorota kwa seli hakuondoki.

Lakini baada ya mwaka wa masomo, baada ya kushauriana na madaktari wote, hatimaye walitoa ripoti na walisema, vizuri, amepata kurudi kwa kushangaza kwa uwezo wake wa kuona na kwa hivyo hatapokea ulemavu tena. Anahitaji kurudi kazini. Nitatoa akaunti zingine za kitu ambacho kwa kawaida hakizingatiwi kisaikolojia.

Kawaida, uponyaji wa upofu sio kisaikolojia. Ni nadra sana kwamba mtu anaweza kuwa kipofu kisaikolojia, haswa katika hali ya mtoto wa jicho au kuzorota kwa seli. Na tunazo hadithi za watu kuponywa katika hali kama hizo.

Ufufuo wa wafu, kwa kawaida watu hawazingatiwi kuwa wamekufa kisaikolojia. Sasa mtu anaweza kutambuliwa vibaya kuwa amekufa. Wakati mwingine inachukuliwa kimakosa kuwa mtu amekufa, lakini hatufikirii kwamba hiyo hutokea kwa misingi ya kawaida sana kwa sababu ikiwa ilifanyika, vyema, basi tungekuwa tunazika watu wengi kabla ya wakati.

Kwa hivyo, unajua, sijui ni mara ngapi hutokea, lakini huwezi kutarajia isipokuwa tunazika watu wengi na watu wengi kabla ya wakati. Hungetarajia jambo hilo litokee, tuseme, zaidi ya, unajua, mtu mmoja kati ya 10 angemjua mtu fulani ambalo lilimtokea au aliyeshuhudia likitendeka. Na bado nilipoanza kuuliza sikujua hili hapo awali kwa sababu sikuwa nimeuliza, lakini nilipoanza kuuliza kati ya mke wangu na mimi, tulijua angalau watu 10 na hao ni watu tuliowajua vizuri.

Tunaweza kuipanua zaidi ya hapo, lakini tulijua takriban watu 10 ambao walikuwa wameshuhudia au kupitia ufufuo huo. Sasa, kuna uwezekano gani ukisema nafasi moja kati ya 10 kwamba tutamjua mtu fulani, basi, ambayo nadhani ni ya ukarimu sana kwa sababu uwezekano ni mdogo kuliko hiyo isipokuwa kwa kweli tunazika watu wengi kabla ya wakati. Ikiwa uwezekano ni nafasi moja kati ya 10, basi kwetu kujua kuhusu watu 10, uwezekano huo utakuwa kama mmoja kati ya bilioni 10, mmoja kati ya 10 hadi 10.

Unajua, hakuna njia ya kuhesabu odds kwa usahihi, lakini ninachotaribu kutaja ni hii labda sio bahati mbaya tu kwamba katika miduara ambapo watu huomba kwamba wakati mwingine mambo ya aina hii yatokee. Wanaonekana kukusanyika katika miduara ambapo watu huomba. Na ilitokea tu kuwa mimi ndiye niliyeandika kitabu hiki.

Kwa hivyo hiyo inafanya kuwa isiyowezekana zaidi ni bahati mbaya. Tuna idadi ya ripoti hizi katika historia. Tunayo ripoti hii katika Mababa wa Kanisa.

Mara kadhaa Irenaeus anazungumza kuhusu sehemu hii ya kanisa anaowahukumu watu anaosema wana mifarakano na wana mafundisho ya uongo. Anasema, lakini kuna sehemu hii nyingine ya kanisa ambayo ni sehemu ya kanisa la kweli na

wameripoti idadi ya kuinuliwa. Kwa hiyo Mungu anafanya kazi waziwazi katika kanisa la kweli.

John Wesley, kuna tukio ambalo linaonekana kuibua katika jarida lake. Kwa hiyo hii ni kama ilivyorekodiwa wakati ilipotukia, tarehe 25 Desemba 1742. Alimwomba Bwana Myrick ambaye alionekana kuwa amekufa naye akafufuka.

Tuna ripoti kutoka kwa madaktari. Mmoja wa hawa anatoka kwa Dk. Chauncey Crandall, ambaye ni daktari bingwa wa magonjwa ya moyo huko West Palm Beach. Mwanamume anayeitwa Jeff Markin hapo alijiangalia hospitalini.

Alikuwa amekufa kwa dakika 40 wakati Dk Crandall alipopigiwa simu. Hii ni mfu maana yake flatlined. Hakuwa na mapigo ya moyo.

Walikuwa wakijaribu kumfufua, wakijaribu kumfufua, lakini hakuwa na mapigo ya moyo na hakuna wangeweza kufanya. Kwa hivyo, Dk. Crandall aliitwa ili kuthibitisha dhahiri kama daktari wa moyo na aliithibitisha. Alikuwa anarudi kwenye mizunguko yake katika sehemu nyingine ya hospitali alipohisi kama Roho Mtakatifu alimsukuma arudi na kumuomba mtu huyu apate nafasi nyingine.

Sasa, hii ni dhahiri nadra sana. Kwa kawaida watu hawapati nafasi nyingine, lakini alirudi na mwenzake mmoja akaingia naye ndani na kumuomba mtu huyo na kusema, Mungu, ukitaka mtu huyu apate nafasi nyingine ya kukufahamu, naomba umfufue kutoka kwa wafu. Nesi alikuwa akimkazia macho kana kwamba ana kichaa.

Lakini Dk Crandall alimgeukia mwenzake na kusema, mshtue kwa kasia kwa mara nyingine. Bado hawakuwa wamemwondolea vifaa vyote. Lo, nesi alikuwa anaanza kuuweka mwili tayari kwa chumba cha kuhifadhia maiti.

Na daktari mwingine alikuwa kama, sote tulikubali kwamba amekufa. Ninamaanisha, unaweza kutazama mikono yake, Dk Crandall aliniambia. Vidole vyake tayari vilikuwa vyeusi kutokana na sainosisi, lakini alimshtua kwa kasia mara moja na jambo la ajabu likatokea, jambo ambalo kwa kawaida halifanyiki hata baada ya mtu kubatishwa kwa dakika moja.

Mara yule mtu akapata mapigo ya moyo ya kawaida na nesi akaanza kupiga kelele, Dr Crandall, Dr Crandall, umefanya nini? Dakika sita bila oksijeni, mtu anapaswa kuwa na uharibifu wa ubongo usioweza kurekebisha, ikiwa wanaweza kufufuliwa kabisa. Lakini hii ilikuwa Jumamosi na Jumatatu, Dk Crandall alirejea hospitalini. Akaingia kumtembelea mtu huyo na walikuwa wakizungumza.

Mwanamume huyo hakuwa na uharibifu wa ubongo na akapona. Na hii ni picha ya Dr. Crandall akishiriki ubatizo wa Jeff Markin. Alikuwa na nafasi nyingine na alikuja kumjua Bwana.

Dk. Sean George, ni daktari nchini Australia. Alikufa mbele ya madaktari wenzake. Alikuwa na mshtuko wa moyo.

Alijiangalia na walitumia dakika 55 kujaribu kumfufua. Alikuwa mwenzao. Alikuwa wa thamani kwao.

Lakini hatimaye, viungo vyake vilishindwa. Hakuna walichoweza kufanya. Wakamwambia mke wake ambaye alikuwa naye unahitaji kuingia na kumuaga kisha tutamtoa kwenye msaada wa maisha maana hakuna matumaini.

Alipiga magoti na kuomba kwamba Mungu amrudishe. Mara moja, moyo wake ulianza kupiga. Mwenzake mmoja baadaye alisema hilo ndilo jambo baya zaidi ambalo singeweza kufikiria kutokea kwa sababu moyo wake unaanza kupiga.

Hivi karibuni au baadaye, itabidi aondolewe msaada wa maisha kwa sababu wakati huu, ubongo wake ni mboga. I mean, hakuna njia kwamba yeye anaenda kurejeshwa. Kweli, ilichukua muda kwa ajili ya urejesho wake kukamilika, lakini hakuwa na uharibifu wa ubongo na anafanya mazoezi ya dawa tena.

Kwa wale wanaosema kuwa mambo haya yasingetokea Marekani, Dk. Deborah Watson, alikuwa mwenzangu katika Agano Jipya, mmoja wa wenzangu katika Agano Jipya katika seminari niliyokuwa nikifundisha. Debbie alikulia katika nyumba ya mhudumu Mbaptisti. Baba yake alikuwa mhudumu Mbaptisti.

Dada yake mdogo, alipokuwa mtoto mchanga, alikuwa kwenye beseni lililokuwa juu sana. Kwa namna fulani ilisogea na dada yake mchanga akaanguka kutoka juu sana. Alitua kwenye sakafu ya zege nyuma ya kichwa chake.

Walimkimbilia, hakuna sauti, hakuna harakati. Baba akamnyanyua. Ilihisi kama sehemu ya nyuma ya fuvu la kichwa chake imepondwa.

Walimpeleka kwa daktari, huku wakisali kwa bidii njia yote. Daktari alimpeleka pembeni ili amfanyie kazi kisha akatoka baada ya dakika chache na kusema, ulisema wapi ulihisi kuwa fuvu lake limepondwa? Alirudisha mkono wake chini ya shingo yake na nyuma ya kichwa chake. Hakukuwa na kosa lolote.

Alikuwa sawa tangu wakati huo. Picha ambayo nilionyesha ni picha yao walipokuwa pamoja kama familia kwenye Siku ya Shukrani. Sasa ana umri wa miaka 40, angalau mara ya mwisho niliangalia.

Tuna madai kadhaa ya ongezeko kutoka India. Katika tasnifu moja iliyozungumzia mwanzo wa harakati ya watu, ya watu kugeukia imani katika Kristo kati ya watu wa kabila la Nishi, huko nyuma wakati kulikuwa na Wakristo wachache sana, au

wachache ikiwa wapo, Wakristo kati ya watu wa kabila la Nishi, kulikuwa na ofisa wa serikali ambaye mtoto wake wa kiume alikuwa akifa na dhabihu kwa miungu tofauti zilishindwa. Hakuna msaada wa matibabu ulifanya kazi.

Mfamasia alipendekeza, kwa nini usijaribu kumwomba Yesu, Mungu wa Kikristo? Inasemekana kwamba alimfufua mtu aitwaye Lazaro kutoka kwa wafu. Kwa hiyo, ofisa huyo akarudi, na kwa kadiri walivyoweza kuona, mwanawe alikuwa amekufa. Alisema, Yesu, wewe, Mungu wa Kikristo uliyemfufua Lazaro kutoka kwa wafu, nitakufuata ukimfufua mwanangu.

Sasa, mimi si kujifanya kwamba hii ni kitu ambacho daima kazi, kwamba hii hutokea kila mara, lakini kwamba ni nini alisema katika kesi hiyo. Mwanawe alilelewa. Akawa muumini.

Ilianza vuguvugu la watu miongoni mwa watu wa kabila la Nishi, na hivi ndivyo kuenea kwa injili miongoni mwa kundi hili la watu kumehusishwa, na hii ni katika siku za hivi karibuni. Wanasosholojia wawili wa Magharibi, wote wawili walikuwa Wakristo, wao si Wapentekoste, lakini walikuwa wakisoma Upentekoste wa kimataifa. Waliwahoji wenyeji katika jamii moja, kutia ndani mzee wa kijiji cha Kihindu, ambapo iliripotiwa kwamba mwanamke mmoja alikuwa amefufuka baada ya kutangazwa kuwa amekufa bila kupumua wala mapigo ya moyo.

Katika kisa kingine, kasisi wa Kihindi alimwomba msichana ambaye alikuwa amekufa na minyoo ikimtoka puani. Pengine kifo hakikuwa utambuzi mbaya katika kesi hiyo. Pengine alikuwa amekufa sana.

Alirudi kwenye uzima. Aliripoti uzoefu wake wa baada ya maisha. Magazeti ya eneo hilo yaliandika habari hiyo, kwa hiyo ikajulikana sana katika jamii ya wenyeji.

Mchungaji mmoja huko Mumbai alishiriki nami akaunti iliyotukia katika kituo cha mapumziko. Hiki kilikuwa kituo cha mafungo si cha Wakristo tu, kilikuwa cha kila mtu, na walikuwa na mafungo ya kanisa huko, lakini kulikuwa na familia nyingine huko. Walimkuta mvulana Mhindu, Vikram, akiwa amelala chini ya kidimbwi cha maji.

Na kwa hiyo, mmoja wao, nesi, na mwingine, mwombezi, wakamchukua mvulana huyo kujaribu kumpeleka hospitalini, huku kundi lingine likisalia na kumwomba. Naam, walifika hospitali. Daktari wa kwanza alisema mtoto huyu amekufa.

Hakuna ninachoweza kufanya. Siwezi kukabiliana na hili. Walimpeleka kwa daktari mwingine na daktari huyo alijaribu kwa ushujaa kumfufua mvulana huyo, lakini hakuna kilichoweza kufanywa.

Kwa hiyo, saa moja na nusu baadaye, wanarudi na wanamrudisha Vikram mahali ambapo wengine wanasali na Vikram sasa yuko hai. Na kwa kweli, hizi picha ulizoziona na unazoziona sasa za Vikram, zilikuwa baada ya kuhuishwa. Wakati mwingine katika kesi ya kuzama kwa maji baridi, mtu anaweza kuishi kwa muda mrefu baada ya kuzama, lakini hata hivyo inachukua muda kwa mtu huyo kufufuliwa na kupona kabisa.

Alikuwa amepona kabisa na maji hayakuwa ya baridi. Haikuwa kuzama kwa maji baridi, hakuna barafu ndani yake, ama cho chote kama hicho. Alisema kwamba alisikia jina la Yesu na kisha akatolewa.

Wazazi wake ambao walikuwa Wahindu wanajua kwamba hakuwahi kusikia jina hili hapo awali. Na hizi hapa ni baadhi ya picha za Vikram na familia yake wakiungana na Wakristo katika ibada yao. Kuna dada ambaye nilimhoji huko Ufilipino.

Aligunduliwa na saratani ya ini mnamo 1983, lakini hakuweza kumudu matibabu. Nadhani labda alikuwa na aspirini moja wakati wote. Mwaka uliofuata alipelekwa hospitalini ili kumaliza tu kufa.

Tumbo lilikuwa limevimba. Alitangazwa kuwa amekufa na kupelekwa kwenye chumba cha maiti. Saa moja na dakika 45 baadaye katika chumba cha kuhifadha maiti, mhudumu Mbaptisti alikuwa akisali hapo na mmoja wa marafiki zake.

Ndipo nikasema, mhudumu wa Kibaptisti alikuwa akiomba nini? Alikuwa anaomba ufufuliwe au vipi? Alisema, sidhani hivyo ndivyo alivyokuwa akiomba, lakini kwa kweli sijui alikuwa akiomba nini. Nilikuwa nimekufa. Kwa hivyo, watu wengine huripoti uzoefu wa baada ya maiti.

Katika kesi hii, rafiki yangu alisema, sikupata chochote. Ilikuwa ni kama nimelala ndipo nilipozinduka. Lakini katika kesi ya leo, alirudi kwenye maisha.

Tumbo lilikuwa halijavimba tena. Hakuwa na saratani tena. Na daktari ambaye alimwambia kuwa atakufa mwanzoni hakuamini kuwa ni yeye. Na alipogundua ni yeye, daktari aliongoka.

Akaunti iliyofuata nilipokea kutoka kwa jirani yangu mmoja. Jirani yangu anatoka Indonesia. Na akaunti ambayo alinipa ilitoka kwa rafiki yake wa karibu. Nitaonyesha baadhi ya picha za hili, lakini tafadhali funga macho yako wakati huu ikiwa huna uwezo wa kushughulikia hali ya damu. Tukio la asili lilikuwa la damu zaidi, lakini mwili ulikuwa umesogezwa.

Kama unavyoona, Dominguez alikatwa shingo kwa njia ambayo kwa kawaida mtu hangeweza kuishi. Na watu waliokuwa wakiusafirisha mwili wake walikuwa

wakiusafirisha mwili wake kana kwamba hawakumtarajia kuwa hai. Sasa, hizi ni picha zilizochukuliwa kutoka kwa habari.

Alihitaji uingiliaji wa matibabu, lakini awali madaktari walifikiri amekufa, lakini alikuwa na maono ya mbinguni. Bwana akamrudisha mwilini. Na hivyo, madaktari walipogundua kuwa alikuwa hai, walimshona shingo yake nyuma.

Walifanya kazi kubwa na hilo. Bado ana kovu la kuonyesha, lakini yu hai. Nilikuwa nikitoa baadhi ya maelezo haya kwenye kongamano la wanazuoni kwa sababu wasomi wa nchi za Magharibi mara nyingi hawaamini mambo haya.

Na sisi huja kwa hadithi za miujiza katika injili au matendo na kuzichukulia kama zina matatizo. Kwa hivyo, nilikuwa napendekeza kwamba labda ikiwa tunganisikiliza zaidi baadhi ya akaunti kutoka kwa ulimwengu ulio wengi, tunaweza kujifunza baadhi ya mambo kuhusu angalau njia tofauti ya kuliangalia hili. Nilipomaliza, mmoja wa watu waliokuwa na swali au maoni ni Profesa Ayodeji Adewuya, Ayo tunayemuita. [Unaweza kumuona Ayo na mafundisho yake bora kuhusu 2 Wakorintho katika Biblicalelearning.org]

Alisimama nyuma na kusema, kwa kweli, yeye ni profesa huko Merika sasa, lakini anatoka Nigeria. Alisema, mwanangu alipozaliwa mwaka wa 1981, alitangazwa kuwa amekufa wakati wa kuzaliwa. Tulimuomba kwa muda wa nusu saa. Hapo awali, nilikuwa nimeandika dakika 20. Alisema, hapana, hapana, ni dakika 30. Lakini walimuomba kwa muda wa nusu saa na mwanawe akafufuka. Mwanawe hakuwa na uharibifu wa ubongo na mtoto wake sasa amemaliza Shahada yake ya Uzamili ya Sayansi katika Chuo Kikuu cha London.

Rafiki mwingine ni yule ambaye nilifanya naye kazi kwa misimu mitatu ya kiangazi huko Nigeria. Na yeye ni afisa utafiti wizarani hapo. Alikuwa amefanya huduma nyingi katika sehemu mbalimbali za nchi na utafiti mwingi katika sehemu mbalimbali za nchi. Kwa hiyo, nilifikiri, vema, sasa ninafanyia kazi kitabu hiki cha miujiza, hebu nimuulize tu Leo. Kwa hivyo, nilikuwa nikiuliza hivi punde kutoka kwa baadhi ya marafiki Waafrika, je, una akaunti yoyote? Leo, una akaunti yoyote? Na Leo akasema, sawa, sio wengi sana.

Kwa hiyo, alinitumia kurasa saba tu za ripoti za miujiza ambayo alijua moja kwa moja. Na mmoja wao alikuwa kijijini kaskazini mwa Nigeria ambako alikuwa akifanya utafiti. Majirani wa mwenyeji wake walimkabidhi mtoto wao aliyekufa, angalau kwa kadiri mtu yeyote angeweza kujua, mtoto huyo alikuwa amekufa. Na akamchukua mtoto kando na kusali kwa masaa machache, alisema, na hatimaye akamrudisha mtoto kwa wazazi akiwa hai.

Mfano mwingine, ni mtu niliyemfahamu kutoka katika huduma hiyo hiyo. Sasa kwa upande wake sikufikiria hata kumuuliza, lakini watu wengine niliowajua wametajwa, oh, unapaswa kumuuliza kwa sababu hii ilimtokea.

Timothy Olanoday. Niliona kovu alilokuwa nalo, lakini sikuwahi kumuuliza linahusu nini. Na hatukuwa tunazungumza juu ya miujiza, kwa hivyo sijawahi kumuuliza, umeona miujiza yoyote? Lakini watu wengine walinijulisha, kwa hiyo nilimwandikia na akaniambia kuhusu hilo.

Mnamo 1985, alipata ajali mbaya ya gari. Na kulikuwa na watu wawili, mmoja kutoka kwa kila gari, ambaye alitangazwa kuwa amekufa. Mtu mwingine aliyekuwa naye kwenye gari lake alipoteza miguu yake, lakini ilitangazwa kuwa amekufa.

Polisi hawakupata mapigo ya moyo wala mapigo ya moyo. Wakampeleka hospitali. Kutoka hospitalini, alipeleka kwenye chumba cha kuhifadhia maiti.

Mida ya saa 3 asubuhi katika chumba cha kuhifadhia maiti, walimkuta akisogea na kumrudisha hospitalini. Alikuwa katika hali hii kwa muda wa saa nane. Sasa madaktari walidhani kwamba angekuwa na uharibifu mkubwa wa ubongo.

Alihitaji msaada wa matibabu. Alikuwa hospitalini kwa wiki tatu kabla ya kuruhusiwa, lakini alikuwa hai, na hakuwa na uharibifu wa kudumu wa ubongo. Na daktari wa upasuaji, ambaye pia alikuwa profesa wa shule ya matibabu huko, alisema hakuna njia nyingine ya kuelezea hili isipokuwa kama muujiza.

Na Timothy sasa ni kiongozi katika vuguvugu la misheni la Nigeria. Na nilifundisha kwa majira ya joto tatu na namjua vizuri sana. Yeye pia ni kuhani wa Anglikana wakati huu.

Sasa, unajua, ungeweza kusema, vema, labda kama ukimwomba tu kila mtu anayekufa, mara moja baada ya muda fulani utampata mtu aliyefufuka. Kwa hivyo wakati mwingine niliuliza watu, nilimuuliza Leo, je, uliwahi kuomba mtu mwingine yeyote afufuliwe? Alisema, katika kesi yake, ndio, mara moja. Nilimuomba rafiki yangu mkubwa ambaye alikufa na hakufufuka.

Lakini moja kati ya mbili sio mbaya sana. Ninamaanisha, wakati injili ilikuwa hatarini katika kijiji, wakati huo mtu huyo alirudi. Nilimuuliza Chauncey Crandall, daktari wa moyo.

Alisema, ndio, mara moja kabla ya hapo, mwanangu mwenyewe alikufa kwa saratani ya damu. Na ilikuwa mbaya sana. Niliomba asirudi.

Lakini niliamua kwamba ningemtumaini Mungu hata iweje, kwa sababu Mungu anastahili tumaini letu, iwe anafanya jambo tunalomwomba au la. Na ndio maana

nilikuwa tayari nilipohisi roho ikiniongoza kumuombea mtu mwingine. Katika hali hiyo, ilikuwa ni roho inayomwongoza moja kwa moja kufanya hivyo.

Sasa, katika kipindi kijacho, nitakupa akaunti zaidi. Akaunti hizi ni akaunti ninazozifahamu kutoka katika familia yangu, jamaa zangu na familia ya mke wangu, hasa. Ningeweza kukupa moja kutoka kwa upande wangu, lakini ni kama kitu ambacho ndugu yangu anajua badala ya kitu ambacho ni moja kwa moja.

Kwa hiyo, tu kusema haya yote, hii pengine ni zaidi ya bahati mbaya kwamba haya ni miduara ambapo kwa ajili ya injili au kwa uongozi wa moja kwa moja wa roho, Mungu alimwinua mtu. Tutazungumza zaidi kuhusu hilo katika kipindi kijacho.

Huyu ni Dk. Craig Keener katika mafundisho yake juu ya kitabu cha Matendo. Hiki ni kipindi cha 4, Kuaminika kwa Miujiza.